

## ***Rok 1986***

V roku 1986 sa konali tieto významné udalosti:

XVII. zjazd KSČ.

Prijatie a schválenie ôsmeho päťročného plánu na obdobie rokov 1986 – 1990.

Voľby do zastupiteľských orgánov všetkých stupňov.

Dokumenty XVII. zjazdu KSČ zdôrazňovali, že základnou úlohou hospodárskej stratégie je zvyšovať životnú úroveň ľudu, uspokojovať potreby obyvateľstva na kvalitatívne vyššom stupni, upevňovať jeho životné a sociálne istoty a utvárať priaznivejšie podmienky na jeho všestrannom rozvoji.

Osmy päťročný plán kladie dôraz na realizáciu tých smerov životnej úrovne obyvateľstva, ktoré prispievajú k spájaniu individuálnych a celospoločenských záujmov. Vytvára predpoklady a ďalšie zvýšenie vzdelanostnej úrovne ľudu, zlepšenie zdravotnej a sociálnej starostlivosti, zlepšenie podmienok bývania a dôraznejšie riešenie ekologických problémov. V súlade s týmto zameraním sa predpokladá rast osobnej spotreby obyvateľstva v reálnom vyjadrení zvýšiť na 16 %. Podstatne sa zvýšia finančné prostriedky o 1/4 na rozvoj spoločenskej spotreby. Ich veľká časť bude venovaná k zabezpečeniu rastu vzdelávania obyvateľstva. Ku koncu päťročnice sa plánuje umiestniť 98 % detí v predškolskom veku v Materských školách a 96 % mládeže na strednom stupni vzdelávania na odborných učilištiach, stredných školách a gymnáziách.

Ďalšou prioritou plánu je rozšírenie kapacity zariadení zdravotníckej a sociálnej starostlivosti s cieľom zmierniť zaostávanie z posledných rokov ďalšou zvýšenou výstavbou.

Ďalej v dokumente XVII. zjazdu KSČ sa hovorí, že je potreba realizovať 185 tisíc bytov a tým zlepšiť kvalitu a vybavenosť bytového fondu. V štruktúre priemyslu päťročný plán počíta trikrát rýchlejším tempom rastu spracovateľského priemyslu, elektronického a strojárkeho. Rýchlejšie tempo rozvoja bude tiež venované farmaceutickému, drevospracujúcemu a potravinárskemu priemyslu, so zameraním na plné využitie domácich surovinových zdrojov.

V oblasti poľnohospodárstva, dôsledne zabezpečovať výrobu obilovín a v konečnom dôsledku vyprodukovať priemerne ročne 14. miliónov ton.

### **Podnebie**

Rok 1986 sa vyznačoval priaznivým ročným obdobím a dobrými klimatickými podmienkami, vôbec najlepšimi za posledné roky, čo sa kladne prejavilo vo výsledkoch v poľnohospodárstve a v úrode ovocia a zeleniny. Zimné mesiace boli veľmi chladné až mrazivé so značným snežením. Prvý sneh sa objavil na Fatranskom Kriváni 12. novembra 1985. Súvislé sneženie bolo zaznamenané od 20. decembra 1985 do konca januára 1986.

Najchladnejším dňom bol 17. január s nameranou teplotou  $-28^{\circ}\text{C}$ . V druhej a tretej dekáde Januára 1986 boli zaznamenané mrazivé až arktické chladné dni, keď sa teplota pohybovala v rozmedzí  $-20^{\circ}\text{C}$  až  $-28^{\circ}\text{C}$ . Mesiac február bol teplotne podobný ako január, kedy veľa snežilo a nočné teploty sa trochu zmiernili. Najchladnejším dňom v mesiaci bol 14. február s rannou teplotou  $-21^{\circ}\text{C}$ . Podľa sledovania predpovedí o poveternostných podmienkach v televízii, najchladnejším územím našej vlasti bola Orava, kde v obciach Oravská Lesná a Námestovo hlásili nameranú teplotu  $-38^{\circ}\text{C}$ . Mesiac marec bol tiež pomerne chladný a daždivý, až v poslednej dekáde mesiaca sa oteplilo a boli započaté jarné poľnohospodárske práce presne dňa 28. marca. Nadmerne chladné zimné mesiace nepriaznivo ovplyvnili priemyselnú výrobu pre výpadky dodávok tepla a pary, ďalej rozvod a dodávky tuhého paliva pre namŕzanie v doprave, čo sa negatívne prejavilo vo výrobe tak, že mnohé závody a rezorty

prerušili výrobu a takto spôsobené sklzy a výpadky vo výrobe sa nepodarilo splniť ani do konca roku 1986.

Letné mesiace boli teplé a slnečné, čo bolo kladne zhodnotené v poľnohospodárstve na dosiahnutých výsledkoch v rastlinnej výrobe, v produkcii obilovín v hektárových výnosoch. V roku 1986 bola dosiahnutá veľmi dobrá úroda ovocia a zeleniny, v kvalite a množstve jedna z najlepších za posledné roky, aspoň 12 rokov podľa môjho sledovania. Tiež jesenné mesiace boli teplé a vegetačne prajné pre zber úrody zemiakov, ďatelovín a lucerky z 2. a 3. kosby a zvoz kŕmnej repy a silážnej kukurice.

Rok 1986 s vegetačne dobrými klimatickými podmienkami v 2. a 3. štvrt'roku hodnotím pri porovnaní s minulými rokmi ako dobrý až veľmi dobrý, čo potvrdzujú dosiahnuté výsledky v našom poľnohospodárstve.

### **Obyvateľstvo**

V roku 1986 bol mierny vzostup prírastku obyvateľstva v našej obci.

Počet narodených detí vo Varíne spolu 65 z toho 33 chlapcov a 32 dievčat, v Nezbudskej Lúčke spolu 7 z toho 3 chlapci a 4 dievčatá.

Počet zomretých občanov vo Varíne spolu 23 z toho 12 mužov a 11 žien, v Nezbudskej Lúčke spolu 2 z toho 1 muž a 1 žena.

Počet odsťahovaných občanov: Varín 92, Nezbudská Lúčka 15.

Počet prisťahovaných občanov: Varín 80, Nezbudská Lúčka 10.

Počet uzavretých sobášov na matričnom obvode Varín 51, Nezbudská Lúčka 5.

Slávnostných sobášov sa uskutočnilo strieborných 6 a zlatých 3.

V počte odsťahovaných občanov proti predchádzajúcemu roku je vyšší o 9 občanov a má stúpajúcu tendenciu v posledných rokoch. Značný podiel na odsťahovaní občanov má miestna časť Nezbudská Lúčka, kde platí stále stavebná uzávera.

Prírastok občanov v roku 1986 robil 30. občanov. Z narodených všetky deti boli uvítané do života funkcionármi MNV a členmi ZPOZu, toho individuálne 9 detí.

Osobitnú pozornosť ZPOZ venoval mesiacu októbru, ktorý je mesiacom úcty k starším. Slávnostného večera na jeho počesť sa zúčastnilo vo Varíne 156 starých občanov nad 75 rokov a v Nezbudskej Lúčke 27 občanov. Členovia ZPOZu ešte osobitne navštívili tých občanov, ktorí sa zdravotne nemohli spoločného stretnutia zúčastniť.

### **Voľby do zastupiteľských orgánov**

Úlohy, ktoré vyplynuli z rokovania XVII. zjazdu KSC sa stali základným smerom rozvoja našej socialistickej spoločnosti. S týmto programom predstúpili kandidáti na poslancov pred voličov. Predzjazdová aktivita pracujúcich sa organicky spájala s prípravou volieb do zastupiteľských orgánov a s prejavom uvedomenia našich občanov pri plnení akčných plánov výstavby a politických záujmov občanov zlúčených v Národnom fronte.

Volebný program uplynulej päťročnice vo Varíne bol otvoreným programom to znamenalo, že potrebou a spoločenskou výstavbou sa priebežne doplňoval. Aktivita občanov a funkcionárov MNV, poslancov v predvolebnom období podstatne vzrástla. Dôkazom toho bola asanácia starých domov pre výstavbu zdravotného strediska, GO budovy MNV, montáž vodovodného a plynového potrubia.

Predvečer volieb miestny rozhlas pozýval občanov na večerné predvolebné zhromaždenie. V agitačnom stredisku č. 2 u Bučkov, občania medzi sebou privítali kandidátov na poslancov do Federálneho zhromaždenia Irenu Pažickú, do SNR Oľgu Vršanskú, do S KNV Jozefa Zavadila a do ONV Ivana Androviča, ktorý podrobne zhodnotil volebný program uplynulých

piatich rokov. Nechýbalo ani 35 poslancov NF do MNV. Diskusia priniesla podnetné námety na riešenie problémov, ktoré sa ešte vyskytujú a potrebujú skoré riešenie.

Vo voľbách do MNV bolo zvolených celkovo 35 poslancov, z toho 19 poslancov zo starých osvedčených funkcionárov spoločenských organizácií.

Novozvolení poslanci MNV:

Ivan Androvič, Helena Androvičová, Jozef Cesnek, Viktor Cvacho, Eva Cvachová, František Ďuraj, Štefán Fogada, Pavol Hlávka, Marcel Hodoň, Irena Chalupianská, Ján Kardoš, Jozef Košút, Ing. Mária Kurnociková, Ladislav Kysela st., Ladislav Kysela ml., Mária Líšková, Ján Loderer, Cyril Málík, Milan Minárčik, Anton Mucha, Pavla Okruhlicová, Pavol Ondruš, Alexander Panáček, Anton Pinčiar, Rudolf Pisch, Ing. Eva Prekopová, Valéria Ružičková, Štefánia Samcová, Ing. Ladislav Strásky, Ján Synák, Lubomír Tichák, Miroslav Tichý, Marian Trizuliak, František Trojan, Milan Zelník.

Ustanovujúce plenárne zasadnutie MNV sa konalo v zasadačke MNV. Predsedajúci Anton Mucha vyzval prítomných aby povstali a vypočuli znenie sľubu poslanca a toto potvrdili slovami: „To sľubujem.“ Poslančka s. Irena Chalupianská v mene poslancov predniesla text sľubu tohto znenie: „Sľubujem na svoju česť a svedomie, že budem verný ČSSR a veci socializmu. Budem dbať na vôľu a záujmy ľudu, spravovať sa Ústavou a ostatnými zákonmi republiky a pracovať preto aby sa uvádzali do života.“

Plenárne zasadnutie MNV schválilo poslancov do funkcie MNV:

Poslanca s. Ivana Androviča za predsedu MNV  
Poslanca s. Jána Loderera za podpredsedu MNV  
Poslanca s. Jozefa Košúta za tajomníka MNV

V ďalšom rokovaní novozvolený predseda MNV s. Ivan Androvič navrhol 11 členov Rady MNV, ktorí boli plénom MNV jednohlasne zvolení: Ivan Androvič, Irena Chalupianská, Ladislav Kysela st. Mária Líšková, Ján Loderer, Cyril Málík, Anton Mucha, Rudolf Pisch, Ing. Eva Prekopová, Marian Trizuliak, a Jozef Košút. V ďalšom bode s, predseda MNV navrhol zriadiť 11 komisií pri MNV vo Varíne, ktoré boli plénom MNV jednohlasne zvolené.

### **Kultúrne akcie v obci**

Významné politické a kultúrne akcie poriadané miestnym kultúrnym strediskom vo Varíne.:

Novoročný prejav predsedu MNV vo Varíne.

Fašiangový pochod masiek – turoňov v počte 12.

OKS v roku 1986 svoju činnosť ideovo zameralo na významné udalosti a výročia a to:

Rozhlasové relácie

Rozvoj stredoslovenského kraja

Voľby v socialistickom štáte.

Názorová agitácia a propagácia úspechov 7. päťročnice.

Výber z tvorby slovenských výtvarných umelcov na počesť XVII. zjazdu KSČ - inštalovaná v agitačnom stredisku.

Vystúpenie folklórneho súboru Slovenár na predstavení kandidátov NF.

Voľby a volebné systémy v kapitalistických krajinách rozhlasová relácia.

Beseda s občanov s redaktormi Cieľa na tému: „ako sa robia noviny“.

Rozvoj okresu Žilina v 8. päťročnici.

Prednáška pre prvovoličov na tému: Volebný zákon v ČSSR.

Koncert populárnej hudby – Júlia a Peter Hečkovci so skupinou KNOLAUT, účasť 250 návštevníkov.

Prvý organový koncert umelkyne Anny Zuríkovej – sólistky Slovenskej filharmónie v Bratislave vo farskom kostole, účasť 300 návštevníkov. Veľmi dobré kultúrne podujatie.

Zábavný program „Možná príde Pantúček“ estrádny program uviedlo Krajské kultúrne stredisko z Brna, účasť 250 návštevníkov.

Slávnostná akadémia učiteľov a žiakov VŠ z príležitosti ukončenia školského roka.

Autobusový zájazd pre dôchodcov za krásami Stredného Slovenska a jeho miest Kremnica, Banská Bystrica a Banská Štiavnica.

Prednáška na tému: „Je vesmír prázdny“ prednesenú riaditeľom Ľudovej hviezdárne v Žiline.

Beseda na tému: 1100 výročie smrti sv. Metoda prvého slovanského arcibiskupa a jeho odkaz:

Poslanie byzantskej misie – slovanských bratov medzi Slovanmi na Veľkej Morave.

Beseda pre mládež na tému: Postoje a hodnoty mladého človeka v dobe dospievania.

Beseda s lekárom na témy: Zdravie ženy, prevencia kožných chorôb, ako si udržať aktívnu dlhovekosť.

Večerné posedenie mládeže pri vianočnej hudbe.

Vianočný príhovor v rozhlase k občanom predsedu MNV vo Varíne.

### **Miestna ľudová knižnica**

Činnosť MLK v roku 1986 bola zameraná na zvýšenie výpožičiek kníh a zvýšenie hodnoty knižného fondu. Zámer MLK sa jej plne podaril. Výpožičiek kníh a časopisov bolo zaevidovaných v počte 28.716 kusov. Z toho kníh bolo zapožičané v počte 12.199 kusov, zbytok boli knihy náučnej literatúry a časopisy. Čitateľov bolo zaevidovaných 690, z toho školských detí v počte 344, čo znamená, že každý 7. občan Varína je evidovaný ako čitateľ MLK. Hodnota knižného fondu predstavuje 326.820 Kčs. Prírastok knižného fondu za rok 1986 robil 12.055,50 Kčs

### **Kino Kriváň**

Na úseku činnosti kina bol v roku 1986 zaznamenaný mierny pokles v rámci návštevnosti účastníkov proti minulému roku o 1847 osôb. Celková návšteva bola 22.809 osôb. Hospodársky výsledok oproti minulému roku bol mierne prekročený. Počet filmových predstavení v roku 1986 - 308, t.j. zvýšenie oproti roku 1985 o 5. Tržby z predstavení robili 91.099 Kčs a oproti roku 1985 boli zvýšené o 1.238 Kčs.

### **Činnosť spoločenských organizácií**

Základná organizácia Slovenského zväzu žien vo Varíne poriadala v dobe 28. 11. - 2. 12. 1986 „Výstavu výšiviek a ručných prác“ v dome dôchodcov vo Varíne. Bolo to veľmi dobré kultúrno - spoločenské podujatie. pre občanov s návštevou 360 divákov. Medzi najkrajšie výšivky patrili občiankam Emílie Hanusovej, Emílie Bokovej, Margity Salátovej.

### **Poľovnícke združenie Malá Fatra Varín**

Členovi PZ MF vo Varíne Jozefovi Gachovi sa podaril neobvyklý úlovok. V Krasňanoch v doline Kúr zastrelil na postriežke ročného vlka, vážiaceho 24 kilogramov. Okresný výbor SPZ poriadal pre mládež – mladých členov PZ Okresné kolo v týchto disciplínach: teória poľovníctva, poznávanie stôp zveri, poznávanie drevín, poľovnícke názvoslovie a kynológiu zvierat. V súťaži družstiev bolo nasledovné umiestnenie:

1. miesto PZ Sokol Rajecká Lesná      jednotlivec R. Husár.
2. miesto PZ Roháč Hrabové              jednotlivec Š. Hoferica
3. miesto PZ Malá Fatra Varín            jednotlivec B. Porubčanský.

Títo postúpili do celoslovenského kola súťaže do Dunajskej Stredy, kde úspešne reprezentovali Žilinský okres s umiestnením na 8. mieste.

### **Socialistický zväz mládeže**

Okresný výbor SZM v Žiline poveril SZM vo Varíne usporiadaním Stretnutie mládeže okresu s poslucháčmi Vysokej školy ZNB v Prahe. Miestom stretnutia mládeže v dňoch 28. - 31. augusta bol štadión TJ Fatran Varín a zúčastnilo sa ho 300 členov SZM z celého okresu.

Stretnutie sa začalo slávnostným zhromaždením na počesť 42. výročia SNP a 39. výročia rozbitia banderovských bánd.

Športové zápolenia boli v brannom preteku, výstupe na Suchý vrch Mierová míľa 1986 metrov o pohár náčelníka OS ZNB a Memoriál M.A. Pinku v cezpoľnom behu ulicami Varína.

### **Výstavba**

V roku 1986 na úseku investičnej a individuálnej bytovej výstavby bolo vydaných stavebných povolení ONV odborom výstavby v počte 5 obývacích povolení bolo vydaných ONV v počte 9. V tomto roku bola dokončená legalizácia stávajúcich chát pod Jedľovinou postavených v minulých rokoch bez stavebného povolenia na súkromných pozemkoch a pasienku Klčoviská.

Zároveň bolo zahájené pozemno-knižné konanie a prípravné práce pre radovú zástavbu rodinných domov na ulici Kamence. Stavebné parcely boli pridelené týmto občanom:

I. radovka: Bernard Pancák, Miroslav Strásky, Igor Zimen, Milan Pojezdala, Peter Zicho, Ján Drevenák a Ladislav Pojezdala.

II. radovka: Ladislav Maľko, Adam Matúšik, Pavol Dudáš, Vladimír Ďuraňa a Ing. Ján Ďuraňa.

Na úseku investičnej výstavby boli zahájené tieto dôležité akcie :

Ďalšia výstavba – III. etapa vodovodu v uliciach kpt. Pfliegla, Kamence, Matúša Androviča Pinku a bola prestavaná hodnota v objeme 1.363.000 Kčs.

Začala sa výstavba plynofikácie ulíc zo smeru Hájik, kde je vybudovaná redukčná stanica, ďalej Hrádok v nadväznosti na ulicu J. Bottu a P.O. Hviezdoslava. Na akcii boli prestavané stavebné práce v objeme 1.998.000 Kčs.

GO budovy MNV.

V roku 1986 bola úspešne prevedená generálna oprava budovy MNV vo Varíne v objeme prevedených stavebných prác 227.000 Kčs. Na budova bola prevedená výmera okien, dverí a osekánie starej vonkajšej omietky a nahradenie novou, ďalej prevedenie vonkajších náterov a vnútorná maľba miestnosti. Zároveň boli prevedené menšie úpravy vo vnútorných miestnosti.

Výstavba predajne potravín v oblasti Ulice Slovenského národného povstania – pri rieke Varínke bola v akcii „Z“ vybudovaná a daná do prevádzky obchodná jednotka potraviny v objeme stavebných nákladov 600.000 Kčs. Na výstavbe obchodnej jednotky sa podieľali zaslúžili i občania Hlbokého, Záriečia a ulíc Riečna, Kamence a SNP, čím sa im splnila dlhoročná túžba blízkeho nákupu potravín.

### **Socialistický záväzok**

Na počesť 65. výročia založenia KSČ, konania XVII. zjazdu KSČ a volieb do zastupiteľských zborov, MNV a jeho poslanci agitačnou prácou medzi občanmi prijali: 515 individuálnych a 24. kolektívnych záväzkov s počtom 8.010 brigádnických hodín a vytvorenie diela v hodnote 1.200.000 Kčs. Socialistický záväzok bol zameraný na tieto akcie.

Akcia „Z“ v investičnej výstavbe.

GO budovy MNV v objeme stavebných nákladov 227.000 Kčs.

Výstavba vodovodu III. etapa v objeme stavebných nákladov 1.363.000 Kčs.

Výstavba plynofikácie ulíc v objeme stavebných nákladov 1.998.000 Kčs.

GO budovy – nová predajňa masa v náklade 79.000 Kčs.

Neinvestičná výstavba v akcii „Z“.

Prestavaná hodnota na drobných akciách zameraných na životné prostredie 87.800 Kčs.

Celková hodnota socialistického záväzku za rok 1986 predstavuje 3.754.800 Kčs.  
Odpracované bolo celkom 91.175 brigádnických hodín.

Po zhodnotení celého záväzku a s prepočítaním podielu na jedného občana obce bola vytvorená hodnota diela na výstavbe za 1.047 Kčs a odpracované bolo viac ako 200 brigádnických hodín. Splnením týchto náročných úloh sa obec Varín zaradila v socialistickej súťaži na popredné miesto v okrese Žilina .

### **Školstvo**

Základne školy vo Varíne a v Nezbudskej Lúčke v školskom roku 1986 - 1987 mali zapísaných 597 žiakov. Z toho škola v Nezbudskej Lúčke 119 žiakov. Vyučovacích tried mali ZŠ Varín 19 a ZŠ Nezbudská Lúčka v počte 4 triedy. Prvé ročníky 1. - 3. boli rozdelené, deti z oblasti ulíc Záríečie, Hlbokého a Kamencov dochádzali autobusom do ZŠ Nezbudská Lúčka na vyučovanie so žiakmi z časti Nezbudská Lúčka pod dozorom učiteliek s. Kyselovej a Macákovej. Vo funkcii riaditeľa a zástupcu školy nebola zaznamenaná žiadna zmena. Základne školy riadilo a vyučovalo: pedagogických pracovníkov – učiteľov v počte 26, výchovných pracovníkov v počte 2 a jedna skupinová vedúca. Novonastúpení učiteľia Margita Maternová zo Žiliny Šimon Štafen z Lietavy, Anna Gletová zo Žiliny a vedúca školskej družiny s. Božena Vršanská zo Žiliny. Výučba žiakov na školách bola prevádzaná v jednosmennej prevádzke. Vyučovanie náboženstva bolo prevádzané v školských budovách v odpoľudňajších hodinách v dňoch pondelok až štvrtok. Za celú varínsku farnosť výučbu navštevovalo 564 žiakov.

### **História**

Varín je rodiskom mnohých významných historických osobností, z ktorých spomeniem tých najvýznamnejších.

Matej z Varína /Mathias de Warín/ pôsobil na pražskej univerzite ako bakalár, spomína sa v roku 1432.

Jozef Andrej Misároš /Meszároš/ žil v rokoch 1741 – 1812. Člen učeného tovaríštvá a jeden z najbližších spolupracovníkov Antona Bernoláka.

Ján Horecký narodený v roku 1831. Horlivý národný buditeľ a básnik.

Ján Dedinský žil v rokoch 1817 - 1904. Slovenský spisovateľ a básnik.

Jozef Martinček žil v rokoch 1855 – 1937. Slovenský národný buditeľ a kultúrny pracovník. Zakladateľ Slovenskej ligy v USA. Blízky spolupracovník slovenských národovcov Murgaša a Pajdušáka v USA. Jozef Mondok narodený v roku 1800. Slovenský publicista a člen učeného tovaríštvá. Kpt. Ladislav Pfliegel narodený 12. marca 1918, hrdina SNP z Boja proti fašizmu za II. svetovej vojny. Zahynul tragicky v oblasti Tatier v roku 1944. Občan Varína pán Ladislav Salát pri kontrole svojej rodinnej knižnice našiel a odovzdal MNV Varín rodinnú kroniku ktorú viedol jeho otec Michal Salát richtár obce. Pre budúce pokolenie som vypísal dôležité udalosti z oblasti výstavby a života spoločenských spolkov, ktoré po značnom odstupe rokov ešte slúžia svojmu účelu a občanom Varína. Zakúpenie remeselnického a živnostenského práporu. Posviacka práporu bola vo Varíne dňa 7. marca 1920. Slávnostný prejav predniesol predseda remeselnického spolku Michal Salát a varínsky dekan - farár Ignác Adamík.

Zakúpenie a inštalácia zvonov na farskom kostole. V dobe I. svetovej vojny bolo nariadené dekrétom Rakúsko - uhorskej vlády všetkým notárskym a cirkevným úradom, že pre potrebu vojenského priemyslu treba odovzdať zvonov z kostolov a farebné kovy z domácností. Tieto boli zvesené a zhromaždené v Cogurgových závodoch v Trnave. Varínske pôvodne zvonov v počte 3 boli veľké a s veľmi pekným hlasom. Veľký pod menom Median bol varínskymi maďarónmi /tak volali maďarských prisluhovačov/ rozbitý na veži pre jeho veľkosť a váhu a po kusoch zhodený z veže. V roku 1922 Cirkevný výbor vo Varíne objednal

náhradné zvony u firmy Richard Herold z Chomútova, ktoré zvony dodala za hodnotu 111.830 Kčs. Váha zvonov 650 kg, 310 kg, 105 kg.

Zvony boli zaplatené z dobrovoľných zbierok občanov obcí farnosti a to nasledovne:

<b>Varín</b>	83.830 Kčs
<b>Gbeľany</b>	9.839 Kčs
<b>Krasňany</b>	9.326 Kčs
<b>Nededza</b>	6.319 Kčs
<b>Nezbudská Lúčka</b>	2.516 Kčs

Posviacka zvonov bola v deň štátneho sviatku ČSR 28. októbra 1922 varínskym dekanom - farárom Ignáčom Adamíkom.

Stavba betónového monolitného mostu. Pôvodný most cez rieku Varínku bol drevený a v období jarných dažďov bol mnohokrát poškodený a odplavený. Predstavenstvo obce Varín na základe uznesenia požiadalo o povolenie výstavby betónového mosta Župný úrad v Turčianskom sv. Martine, ktorý pod číslom 16967/1923 za finančný obnos 453.204 Kčs stavbu mostu povolil. 60 % finančného obnosu bolo hradené štátom a zbytok finančných prostriedkov bolo uhradené varínskym urbáriatom. Obecný dom na námestí. Stavba obecného domu vo Varíne bola začatá 20. mája a dokončená na štátny sviatok ČSR 28. októbra 1924 to znamenalo vo veľmi krátkom čase vzhľadom na jeho veľkosť. Podľa vyjadrenia žijúceho murárskeho majstra pána Jozefa Cvachu na stavbe sa pracovalo veľmi usilovne a v predĺžených smenách 12. až 16. hodín denne. Rozpočtové náklady stavby robili 240.000 Kčs, z toho 40 % finančného obnosu bolo hradené štátom a zbytok finančných prostriedkov bolo uhradené varínskym urbáriatom.

Povodeň rieky Varínky 3. augusta 1925 bola zaznamenaná najväčšia povodeň v našom storočí. Pri tejto povodni občania Varína ťažko prežívali dni a hodiny z obáv o novovybudovaný most. Ale veľké zaťaženia vydržal. Výška vody dosahovala mostovku a je vyznačená na podporných krajných stĺpoch. Od tohto obdobia výška vody ešte nebola prekonaná. Povodeň značne poškodila betónové hrádze a hospodárske staviská občanov bývajúcich na Kamencoch, škoda bola vyčíslená na 120.000 Kčs. Betónové hrádze boli vybudované z finančných prostriedkov varínskeho urbariátu. Objem nákladov sa v kronike neuvádza.

Nehoda: Dňa 22. augusta 1927 pri vojenskom cvičení v chotári obce Varín prišlo k leteckej nehode - havárii vojenského lietadla na honoch Záhumnia, pri ktorom zahynuli 3 občania a mnoho detí a občanov bolo zranených.

Výstavba pomníka – Na znak vďaky, úcty a zásluhy na utvorení Československej republiky bol Varínčanmi postavený pomník s bustou prvému prezidentovi ČSR Tomášovi G. Masarykovi. Pomník bol odhalený na štátny sviatok ČSR 28. októbra 1928.

Elektrifikácia obce. - na štátny zdroj energie bola prevedená k termínu 17. júla 1929. Celkový rozpočet elektrifikácie bol 294.900 Kčs. 40 % rozpočtu bolo zaplatené z daní obce v objeme 117.960 Kčs. Zbytok finančných prostriedkov bolo uhradené štátom. Pred týmto termínom elektrická energia občanom bola dodávaná zo súkromných energetických zdrojov vodných píl majiteľov Salát Ján, Engel Armín.

Motorová striekačka V minulých obdobiach obec Varín bola často postihovaná požiarmi, ktoré vzhľadom na nahustenosť zástavby hospodárskych budov vždy znamenala veľké škody občanom. Predstavenstvo urbariátu v snahe pomôcť občanom zakúpili jednu z prvých motorových striekačiek pre Dobrovoľný hasičský zbor vo Varíne za cenu 54.000 Kčs. Motorová bola vyskúšaná dňa 28. septembra 1929 za účasti susedných hasičských zborov a značného počtu občanov Varína a okolia.

### Pomenovanie ulíc

V roku 1984 bolo prevedené nové pomenovanie ulíc a v roku 1986 tieto ulice boli označené z smaltovanými tabuľami. Pre ďalšie generácie občanov popri nových návrhoch ulíc uvádzam aj mená starého názvu tak ako boli požívané občanmi.

<b>Nové pomenovanie ulíc</b>	<b>Poštové čísla</b>	<b>Staré pomenovanie ulíc</b>
<i>Námestie oslobodenia</i>	1 – 42, 226 – 249, 341 – 356	<i>Námestia 9. mája</i>
<i>Kpt. Jána Nálepku</i>	43 – 134	<i>Hlavná ulica</i>
<i>Červenej armády</i>	136 – 225	<i>Hrnčiarska ulica</i>
<i>Slovenského národného povstania</i>	273 – 329	<i>Farská ulica a časť Záriečia</i>
<i>Priemyselná</i>	742 – 757	<i>Bytovky Vápenky</i>
<i>Júliusa Fučíka</i>	357 – 378, 419 – 435,	<i>Smrtná</i>
<i>Železničná</i>	379 – 409	<i>Ku stanici</i>
<i>Koňhora</i>	758 – 782	<i>Koňhora</i>

### **Novovybudované ulice**

<i>Kpt. Ladislava Pfliegela</i>	641 – 660
<i>Májová</i>	611 – 618, 683 – 686
<i>Októbrová</i>	621 – 638, 661 – 782
<i>Obrancov mieru</i>	597 – 610, 730 – 741
<i>Matúša Androviča Pinku</i>	821 – 830
<i>Riečna pri Varínke</i>	Nová ulica vo výstavbe
<i>Kamence</i>	687 - 729
<i>Hlboké</i>	251 – 272
<i>Športová</i>	330 – 340
<i>Hájik</i>	411 – 418
<i>Oslobodenia</i>	436 – 443, 505 – 510
<i>Pavla Országha – Hviezdoslava</i>	453 – 504, 511 – 586
<i>Jána Bottu</i>	470 – 485
<i>Martina Kukučina</i>	468 – 469
<i>Školská</i>	433 – 435

### Priemysel

Lom a Vápenka Varín – rok 1986 bol pre závod mimoriadne úspešným. Popri splnení všetkých výrobných úloh, závod splnil aj všetky úlohy ekonomické stanovené štátnym plánom

Výrobné úlohy – VT na 104,70 %

Upravené vlastné výkony – ÚVV na 105,30 %

Produktivita práce z VT na 106,10 %

Na mimoriadnom dobrom splnení plánovaných úloh má veľkú zásluhu pracovná iniciatíva všetkých pracujúcich a členov brigád socialistickej práce – BSP. Tieto dobré výsledky zhodnotil v slávnostnom príhovore riaditeľ závodu Lom a Vápenka Varín Ing. Ladislav Nemčíč. Deň baníkov v tomto roku slávia o to radostnejšie, že hospodárske výsledky závodu ich k tomu predurčujú. Úspešné tiež boli splnené úlohy investičnej výstavby, ktoré v rozhodujúcej miere ovplyvňujú ďalší rozvoj výroby v závode. Tieto dobré výsledky boli dosiahnuté vďaka elánu a dobrej systematickej práci celého kolektívu pracujúcich, v ktorom je bohato rozvinutá socialistická súťaž. V tridsiatich brigádach socialistickej práce získalo 180 členov zlaté odznaky BSP a 400 členov strieborné odznaky BSP. Na záver aktívu odovzdali najlepším pracovníkom ocenenie za ich statočnú prácu: Štátne vyznamenanie „Za



pracovnú obetavosť“ Vincentovi Berzákovi, Martin Kučera prevzal vyznamenanie vlády ČSSR a ÚRO, mnoho ďalších pracovníkov získalo podnikové a závodné vyznamenanie.

Drevoindustria Varín, vedenie závodu v snahe zlepšiť pracovné podmienky pracujúcich v závode pri skladovaní suroviny – dreva a jeho prísunu do výroby, namontovali poťahový žeriav s 30 metrov dlhým výložným ramenom. Jeho prevádzkou bola nahradená ručná práca robotníkov na skládkach dreva- guľatiny a jeho prísun na dopravné pásy do výroby. Výška hospodárskych úloh a ich splnenie boli na úrovni roku 1985, kde tieto boli podrobne rozvedené.

Služby obyvateľstvu poskytované Okresným podnikom služieb Žilina prevádzka Varín boli na úrovni minulých rokov. Medzi najlepšie hospodárske výsledky a kvalitu služieb dosiahli strediská služieb: Chemická čistiareň, práčovňa a stolárstvo. Dosvedčuje to, že ich kvalitná a včasná práca bola využívaná aj občanmi zo vzdialených obcí. Najviac sťažností aj v tomto roku bolo zaznamenaných na odvoz domového odpadu a smetí ktoré boli nepravidelne odvázané a zároveň s odpadom nečisto narábané- rozsypanie zbytkov odpadu z košov.

Pre zlepšenie a rozšírenie služieb Okresný podnik služieb zakúpil rodinný dom Jána Lacku na Fučíkovej ulici za účelom zriadenia strediska kamenárstvo, pre nutnú potrebu občanov Varína a okolia. V roku 1986 bolo započaté s prestavbou rodinného domu na kancelárske miestnosti a sociálne zariadenie pracujúcich a výstavbu dielní. Stavebné dokončenie objektov a zariadenie strediska je plánované v roku 1987.

### **Zdravotníctvo**

Základné zdravotnícke služby v roku 1986 boli poskytované zdravotnými obvodmi podľa príslušnosti občanov a územného členenia v obci. Úroveň lekárskeho zubného ošetrenia sa vylepšila zo zriadením zubnej ambulancie v závode Vápenka Varín.

### **Poľnohospodárstvo**

Pri hodnotení plnenia úloh nášho JRD na úsekoch rastlinnej a živočíšnej výroby sa hovorí, že väčšina úloh bola splnená a tým bol vytvorený dobrý vstup do 8. päťročnice.

### **Rastlinná výroba**

Obiloviny pre plánovanú úrodu roku 1986 boli pestované na výmere 613 hektárov, čo predstavovalo viac ako 53 % celej pôdy. Plánovaná produkcia 2.170 ton bola prekročená o 163 ton a z priemerným hektárovým výnosom 3,86 tony. Najvyššia úroda už tradične bola dosiahnutá u ozimného jačmeňa 4,25 ton/ha z pestovanej výmery 145 hektárov. U pšenice 4,11 ton/ha z výmery 106 ha. Hektárový výnos jarného jačmeňa bol 3,8 ton/ha a u ovsu 3,3 ton/ha.

Výnosy obilia za posledné 3 roky na našom JRD boli stabilizované a mali stúpajúcu úroveň. Na dobré hektárové výnosy pôsobili tieto faktory, lepšie využívanie celej pôdy, technická úprava pôdy, zapracovanie hnoja do pôdy a v neposlednom rade špecializácia v pestovaní odrôd vhodných pre naše pôdno - klimatické podmienky.

Zemiaky boli pestované na výmere 130 hektárov, z toho 11 hektárov skorých. Celková plánovaná produkcia zemiakov bola 2.300 ton s hektárovou úrodou 17,7 tony. Skutočná produkcia bola 2.305 ton, z toho skorých konzumných 80 ton. U konzumných jesenných zemiakov bola dosiahnutá priemerná hektárová úroda 18,2 ton. Výsadba a zber zemiakov bola prevedená v agrotechnickom termíne na celej výmere 1.

Celková výroba objemových krmovín bola mierne prekročená, čím bolo zabezpečené dostatočné množstvo krmovín pre potrebu na zimné uskladnenie.

Výroba jednotlivých druhov krmív bola splnená nasledovne:

Druh krmiva	Plán [ton]	Skutočnosť [ton]	Plnenie [%]
Seno	1.350	1.451	107
Senáž (nedosušené seno do senážnych veží)	2.500	2.892	115
Siláž (kukurica na zeleno)	3.300	2.925	89
Kŕmna repa	1.1152	1.160	100

### Živočišna výroba

V priebehu roka sa stavy hospodárskych zvierat udržiavali na plánovanej úrovni, až na výkrm ošípaných, čo sa prejavilo na nesplnení výroby masa. Plán predpokladal splniť 4.031 metrákov, skutočne dosiahnuté plnenie 3.884 metrákov, % plnenia 96 %. U hovädzieho dobytku nebol dodržaný predpísaný stav v počte 53 kusov voči plánu 1.532 kusov.

Bola prekročená výroba mlieka o 29.927 litrov a na dojniciu o 112 litrov. Najlepšie výsledky v obsahu tuku a čistote mlieka boli dosiahnuté na Hospodárskom dvore Varín, kde z množstva vyrobeného mlieka 95 % bola v I. akostnej triede. V tomto roku bolo v pláne uvažované 3.003 litrov, skutočne dosiahnuté plnenie 3.115 litrov, čo je najväčšie dosiahnuté množstvo po dobu trvania JRD.

Plnenie plánovanej produkcie živočišnej výroby k 31. 12. 1986 na HD Varín.

Ukazovateľ	Plán [kg]	Skutočnosť [kgn]	Plnenie [%]
Syr ovčí	7000	7100	101,43
Vlna	2000	2105	105,25
Mäso hovädzie	31000	29000	93,55
Mäso teľacie	14500	15000	103,45
Mäso bravčové	57000	54900	96,32
Mäso jahňacie	8600	8950	104,07

Stavy hospodárskych zvierat k 31. 12. 1986 na hospodárskom dvore Varín.

Hovädzí dobytok spolu	690 kusov
z toho kravy	248 kusov
Ošípané spolu	385 kusov
Ovce spolu	654 kusov
z toho bahnice	300 kusov
Kone	1 kus

### Telovýchova a šport

Futbalové oddiely TJ Fatran Varín v roku 1986 súťažili v okresných preboroch a ich umiestnenie bolo nasledovné:

Mužstvo dospelých v jesennej časti sa umiestnilo na 1. mieste.

Mužstvo dorastu v jesennej časti sa umiestnilo na 6. mieste.

Mužstvo žiakov v jesennej časti sa umiestnilo na 4. mieste.

Ako poznatok z futbalových zápasov uvádzam, výkonnosť oddielov bola slabá a návštevnosť veľmi malá, až nehodná na tradíciu Varína z minulých rokov.

### **Memoriál Matúša Androviča Pinku**

V sobotu 30. augusta sa uskutočnil 13. ročník Memoriálu M. A. Pinku v cezpoľnom behu ako súčasť osláv SNP. Pretekalo sa vo všetkých kategóriách: deti, dorastenci, muži a príslušníci VŠ ZNB Praha a OV ZNB Žilina súťažili v kategórii družstiev. Po skončení memoriálu sa uskutočnilo futbalové stretnutie veteránov Varína a VŠ ZNB Praha s výsledkom 1:4. Športové popoludnie bolo ukončené ľudovou veselnicou na štadióne TJ Fatran.

### **Náučný chodník**

TJ Fatran Varín odbor turistiky v spolupráci so Správou chránenej krajinej oblasti Malá Fatra pri príležitosti 42. výročia SNP odovzdali do užívania v poradí 4. náučný chodník vo Varíne a jeho okolí. Je dlhý 17. kilometrov a prechádza miestami, ktoré z hľadiska dávnej a novovekej histórie majú veľký význam, kde sa môžeme zoznámiť s množstvom prírodných krás, zo zaujímavými kultúrnohistorickými pamiatkami.

Dobré autobusové a vlakové spojenia umožňujú nastupovať na chodník na viacerých miestach vo Varíne, Strečne, Nezbudskej Lúčke, Gbeľanoch a Krásňanoch. Správa chránenej krajinskej oblasti MF z príležitosti odovzdania náučného chodníka vydala peknú farebnú plagátovú publikáciu s vyznačením trasy chodníka.

### **Turistický oddiel TJ Fatran – Stratenec Varín**

Veľmi peknú a aktívnu činnosť v roku 1986 prevádzali členovia turistického oddielu. Z bohatej činnosti oddielu spomeniem v skratke dôležité podujatia:

Účasť členov na XX. Slovenskom zimnom zraze turistov v Bardejove.

Značkovanie turistického chodníka v Malej Bránici a v Starohradskej doline.

Účasť nášho člena TO Jaroslava Ďugla vo výbere slovenských turistov pre 20-dňový pobyt na Kaukaze s výstupom na vrch Elbrus,

Zaistenie a poriadanie okresnej turistickej akcie: Otvorenie 100 jarných kilometrov.

Výstup turistov na Javorinu a Polom k pamätníku 1. Československého armádneho zboru.

Rodinný výlet turistov – prechod cez Koňhoru- Jedličník- Straník a späť do Varína.

Účasť na Okresnom kole TOMákov na Veľkom dieli, kde v kategórii mladších žiačok obsadili 3. miesto a v kategórii starších žiačok I. miesto v okrese Žilina.

Účasť turistov na Krajskom zraze turistov v Rimavskej Sobote - Kurinci 10 dní.

Doprovod priateľskej poľskej skupiny turistov pri výlete do Roháčov a po hrebeňoch Malej Fatry.

Autobusové zájazdy turistov do Vysokých Tatier a Slovenského Raja

Družobný autobusový zájazd členov odboru turistiky do PLR mesta Tarnova.

Zapísal kronikár obce Anton Akantis v. r.

predseda MNV Ivan Androvič